

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег ЛАГОДНЮК

«__» _____ 2020

06-08-011S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Розпочни власний бізнес	Start your own business
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: bachelor's (first)
Спеціальність: усі спеціальності	Specialty: all specialties
Освітня програма: усі освітні програми	Educational Program: all educational programs

Силабус навчальної дисципліни «Розпочни власний бізнес» для здобувачів вищої освіти першого ступеня «бакалавр» усіх освітніх програм спеціальностей НУВГП. Рівне: НУВГП. 2020. 10 стор.

Розробник силабусу: *Судук О.Ю., к.с.-г.н., доцент кафедри менеджменту*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 3 від “12” листопада 2020 року

Завідувач кафедри: *Кожушко Л.Ф., д.т.н., професор*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ економіки і менеджменту
Протокол № 12 від “20” листопада 2020 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Н.Е., д.е.н., професор*

Схвалено науково-методичною радою НУВГП
Протокол № 1 від “24” лютого 2021 року

Вчений секретар науково-методичної ради: *Костюкова Т.А.*

© Судук О.Ю., 2020
© НУВГП, 2020

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	Всі спеціальності
Рік навчання, семестр	2-4 рік навчання, 3-8 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	денна – 16 год.
Практичні заняття:	денна – 14 год.
Самостійна робота:	денна – 60 год
Курсова робота:	Ні
Форма навчання	Денна
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Судук Олена Юріївна, к.с.г.н., доцент кафедри менеджменту

Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Судук_Олена_Юріївна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-4620-4389
Як комунікувати	o.y.suduk@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі	<p>Дисципліна спрямована на формування у студентів навичок генерації ідей та бізнес-планування. Вона допоможе здобувачам вищої освіти з'ясувати чи є у них здібності необхідні для того, щоб успішно керувати своїм бізнесом, навчитися формувати власні думки у вигляді бізнес-ідей та обґрунтовувати можливість їх реалізації тощо.</p> <p>Метою навчальної дисципліни є отримання здобувачами вищої освіти глибоких знань щодо особливостей використання методології дизайн-мислення, проведення маркетингових досліджень передбачувано бізнесу, інструментарію та методології розробки бізнес-плану, методики оцінки ефективності реалізації бізнес-ідей;</p>
---	---

формування навичок комплексного підходу до організації власного бізнесу; оцінювати нові ринкові можливості і формулювати бізнес-ідею

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Компетентності	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях Здатність генерувати нові ідеї Здатність планувати діяльність організації
Програмні результати навчання	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Навички гнучкості та адаптованості до ситуації, формування власної думки та прийняття рішення в умовах невизначеності, ініціативність.
Структура навчальної дисципліни	<i>Зазначено нижче в таблиці</i>
Методи оцінювання та структура оцінки	<p>Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати практичні завдання, вчасно здати модульні контролі знань, самостійну роботу, приймати участь у семінарах, форумах. Студенти можуть виконувати альтернативні завдання, які забезпечуватимуть досягнення встановлених результатів навчання, за попереднім погодженням з викладачем.</p> <p>Критерії оцінювання встановлюються окремо до кожного навчального завдання. При оцінюванні результатів роботи враховується: повнота і якість виконання завдання (не менше 60% балів, виділених на завдання); вчасність виконання завдання (до 40% балів за завдання).</p> <p>За вчасне та якісне виконання практичних завдань студент отримує обов'язкових 60 балів, а також: 20 балів – модуль №1; 20 балів – модуль №2. Усього 100 балів.</p> <p>За кожним змістовим модулем проводиться по одному модульному контролю. Модульні контролі проводяться у тестовій формі на платформі https://exam.nuwm.edu.ua/ відповідно до графіка навчального процесу.</p> <p>Порядок проведення поточних і семестрових контролів та інші документи, пов'язані з організацією оцінювання та порядок подання апеляцій наведений на сторінці Навчально-наукового центру незалежного оцінювання за</p>

посиланням - <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezchnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти	Для вивчення навчальної дисципліни студентам доцільно засвоїти матеріал з дисципліни «вступ до спеціальності».
Поєднання навчання та досліджень	Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опорний конспект лекцій <i>(на електронному і паперовому носіях)</i> за всіма темами курсу, у тому числі і для самостійного вивчення; 2. Пакет тестових завдань за кожним змістовим модулем та в цілому за курсом дисципліни; 3. Должанський І.З., Загородна Т.З. Бізнес-план: технологія розробки. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 384 с. 4. Дослідницький тренінг: інноваційна стратегія, генерація ідей, управління мотивацією: навч. мет. посіб. / за ред. О.І. Савченко . Харків: «Щедра садиба плюс», 2015. 240 с. 5. Эрик Рис Бизнес с нуля. Метод Lean Startup для быстрого тестирования идей и выбора бизнес-модели. К. : Альпина Паблик Украина. 2020. 254 с. 6. Македон В. В. Бізнес-планування: Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 236 с. 7. Гетало В.П., Гончаров Г.О., Колысник А.В. Бізнес-планування: Навч. пос. - К.: Видавничий дім «Професіонал», 2017. – 280 с. 8. Оливер Кемпкенс Дизайн-мышления. К. : «Форс». 2020. 224 с. 9. Олександр Остервальдер, Ив Пинье Построение бизнес-моделей. Настольная книга стратега и новатора. К. : Альпина Паблич Украина. 2017. 288 с.
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*	
Дедлайни та перескладання	<p>Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перездача модульних контролів здійснюється згідно http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezchnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti .</p>

	<p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/.</p> <p>Студенти зобов'язані дотримуватися дедлайнів, встановлених для виконання усіх видів навчальних завдань, розміщених на сторінці курсу на платформі MOODLE.</p>
Правила академічної доброчесності	<p>Перед початком курсу кожному студенту доцільно ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним на сторінці навчальної дисципліни на платформі MOODLE та прийняти його умови.</p> <p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Вимоги до відвідування	<p>Студенти обов'язково повинні відвідувати усі заняття, де передбачається колективна робота у мікрогрупах та проводяться презентації виконаних студентами робіт. Усі інші види робіт студент може виконувати самостійно, дотримуючись встановлених дедлайнів. У разі відсутності студента на занятті, що передбачає виконання колективної роботи, з поважної причини (підтверджується документально) студенту видається альтернативне завдання.</p> <p>Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/.</p> <p>Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати смартфони, планшети та ноутбуки.</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним положенням: http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita.</p> <p>Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та ін. опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що</p>

формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	<p>Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн-опитування стосовно якості викладання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.</p> <p>Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja</p> <p>http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja</p> <p>http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja</p>
Оновлення*	<p>Зміни до силабусу навчальної дисципліни можуть вноситися за ініціативою викладача, враховуючи зміни у законодавстві України, наукові досягнення у сфері бізнес-планування та організації власного бізнесу, дизайн-мислення, творчого маркетингу, а також за результатами зворотного зв'язку зі студентами в порядку, визначеному нормативними документами НУВГП.</p>
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju</p> <p>У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.</p> <p>Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.</p>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	<p>Викладач дисципліни має практичний досвід проведення тренінгів, семінарів та воркшопів на теми, що стосуються дизайн-мислення, бізнес-планування, розвитку управлінських здібностей у представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій різних галузей економіки.</p> <p>Також до проведення лекційних та практичних занять долучаються фахівці, які мають досвід у сфері бізнес-планування та організації бізнесу.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 16 год	Прак./сем. 14 год	Самостійна робота 60 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН 1		
Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Перетворювати думки у бізнес-ідеї; виявляти приховані потреби та проблеми різних груп населення; приймати індивідуальні рішення, пропонуючи обґрунтовані варіанти розв’язання проблеми; оцінювати ідеї та пропозиції; робити висновки і узагальнювати аргументи; творчо генерувати нові ідеї; використовувати візуалізацію даних; демонструвати високий рівень здатності до співпраці; розробляти власні ідеї та оцінювати ідеї інших; вести обговорення у формі дискусії	
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); дискусії та семінари (індивідуальна та групова форма роботи); ділові ігри, командне вирішення завдань (групова форма роботи); презентації, дослідження, обговорення.	
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН 2		
Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Проводити маркетингові дослідження; створювати бізнес-моделі майбутнього бізнесу; розробляти бізнес-план проводити оцінку ефективності власних бізнес-ідей; обґрунтовувати закупівлі; визначати собівартість товару (послуги); проводити аналіз зовнішнього середовища реалізації бізнес-ідей; захищати свої позиції і позитивно сприймати критичні зауваження.	
Методи та технології навчання	Інтерактивні лекції, лекції-обговорення із використанням електронних засобів навчання (мультимедійне обладнання); семінари (індивідуальна та групова форма роботи); ділові ігри; презентації, дослідження, обговорення.	
Засоби навчання	Мультимедійний проектор, інформаційно-комунікаційні системи, роздаткові друковані матеріали.	
Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів		60
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали		40
Усього за дисципліну		100

ЛЕКЦІЙНІ/ПРАКТИЧНІ/СЕМІНАРСЬКІ/ЗАНЯТТЯ/ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ

Змістовий модуль 1. Особливості обґрунтування бізнес-ідей

Тема 1. Дизайн-мислення			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 год.; практ. – 2 год.	Оливер Кемпкенс Дизайн-мышления. К. : «Форс». 2020. 224 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
РН 1, 2			
Опис теми	Основні підходи до вирішення проблем. Типи проблем. Візуалізація. Мислення правої півкулі мозку. Шлях до інновацій. Складові підготовленого мислення. Суть і основні поняття дизайн-мислення. Покрокова схема застосування дизайн-мислення. Розвиток здатності до		

	емпатії		
Тема 2. Генерація бізнес-ідей. Методи генерації ідей			
Результати навчання РН 1	Кількість годин: лекції – 2 год.; практ. – 2 год.	Дослідницький тренінг: інноваційна стратегія, генерація ідей, управління мотивацією: навч. мет. посіб. / за ред. О.І. Савченко . Харків: «Щедра садиба плюс», 2015. 240 с. .	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Опис теми	Що таке генерація ідей. Джерела виникнення ідей. Як генерувати ідею? Перепони на шляху генерації ідей. Методи генерації ідей. Мозковий штурм. Метод фокальних об'єктів. Метод синектики. Метод номінальної групи. Організаційно-дієва гра. Морфологічний аналіз.		
Тема 3. Розробка бізнес-моделі			
Результати навчання РН 1, 2	Кількість годин: лекції – 2 год.; практ. – 2 год.	Олександр Остервальдер, Ів Пінье Построение бизнес-моделей. Настольная книга стратега и новатора. К. : Альпина Паблиш Украина. 2017. 288 с. Эрик Рис Бизнес с нуля. Метод Lean Startup для быстрого тестирования идей и выбора бизнес-модели. К. : Альпина Паблик Украина. 2020. 254 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Опис теми	Що таке бізнес-модель. Особливості розробки бізнес-моделей. Типи бізнес-моделей. Складові елементи бізнес-моделей: споживачі, унікальність пропозиції, канали збуту, зв'язок зі споживачем, види діяльності, партнери, ресурси, витрати, доходи. Особливості бізнес-моделей стартапів.		
Тема 4. Особливості розробки та структура бізнес-плану			
Результати навчання РН 2	Кількість годин: лекції – 4 год.; практ. – 4 год.	Гетало В.П., Гончаров Г.О., Колысник А.В. Бізнес-планування: Навч. пос. - К.: Видавничий дім «Професіонал», 2017. – 280 с. Македон В. В. Бізнес-планування: Навч. пос. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 236 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Опис теми	Сутність бізнес-планування. Методологія та стадії розробки бізнес-плану. Види та основні сфери застосування бізнес-планів. Структура бізнес-плану. Характеристика послуг і продукції. Прогноз обсягів продажів. Структура ринку. Конкуренція і конкурентна перевага. Цілі та логіка розробки маркетинг-плану. Формування стратегії маркетингу. Реалізація стратегій маркетингу. Процес ціноутворення і встановлення цін. Політика комунікацій. Виробництво і виробнича кооперація. Потреба в довгострокових активах. Планування виробничої потужності підприємства. Потреба в обігових коштах. Прогноз витрат. Цілі і структура організаційного плану. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу. Визначення потреб у персоналі. Визначення організаційної структури підприємства. Календарний план. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану. Стратегія фінансування. План доходів і видатків. План грошових надходжень і видатків.		
Змістовий модуль 2. Особливості реалізації бізнес-ідей			
Тема 5. Оцінка показників ефективності реалізації бізнес-ідей. Аналіз ризиків			
Результати навчання РН 2	Кількість годин: лекції – 4 год.; практ. – 4 год.	Гетало В.П., Гончаров Г.О., Колысник А.В. Бізнес-планування: Навч. пос. - К.: Видавничий дім «Професіонал», 2017. – 280 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Опис теми	Стандартні процедури оцінки та відбору бізнес-ідей. Показники ефективності. Визначення точки безбитковості. Очікувані фінансові показники. Суть і класифікація ризиків. Управління ризиками. Причини виникнення та фактори впливу на динаміку ризиків. Розрахунок ризиків бізнес-плану. Способи зниження ризиків		
Тема 6. Інституційні особливості організації власної справи в Україні			
Результати навчання РН 1, 2	Кількість годин: лекції – 2 год.	Должанський І.З., Загородна Т.З. Бізнес-план: технологія розробки. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 384 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4261
Опис теми	Основні етапи, особливості а процедура та реєстрації бізнесу в Україні. Реєстраційні документи, що необхідно оформити для реєстрації бізнесу. Пошук інвесторів. Способи залучення коштів для реалізації бізнес-ідей.		

*Лектор, к.с.-г.н., доцент кафедры
менеджменту*

О.Ю. Судук